

Ungdomshandlingsplan 2022-2027 för att involvera unga i EU:s yttre åtgärder

2022/23:FPM10

Utrikesdepartementet

2022-11-04

Dokumentbeteckning

JOIN(2022) 53

JOINT COMMUNICATION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL Youth Action Plan (YAP) in EU external action 2022-2027.

Promoting meaningful youth participation and empowerment in EU external action for sustainable development, equality and peace

Sammanfattning

”Ungdomshandlingsplanen för EU:s yttre åtgärder 2022–2027 – Främja ungdomars meningsfulla deltagande och egenmakt i EU:s yttre åtgärder för hållbar utveckling, jämlikhet och fred” är kommissionens första meddelande på området.

Handlingsplanen för ungdomsfrågor utgör ett politiskt ramverk för ett strategiskt partnerskap med ungdomar i EU:s yttre åtgärder. I meddelandet fastställs prioriteringar och huvudmål för tre pelare: engagera, stärka och sammanföra, som återspeglar de tre centrala åtgärdsområdena i EU:s ungdomsstrategi. Handlingsplanen ska bidra till att EU:s yttre åtgärder ger unga ökat politiskt, socialt och ekonomiskt inflytande och hjälper unga att delta i beslutsfattande på ett meningsfullt och inkluderande sätt.

Regeringen välkomnar Ungdomshandlingsplanen i EU:s yttre åtgärder 2022–2027 – Främja ungdomars meningsfulla deltagande och egenmakt i EU:s yttre åtgärder för hållbar utveckling, jämlikhet och fred.

Regeringen anser att alla åtgärder som vidtas måste vara väl avvägda och kostnadseffektiva samt beakta budgetrestriktivitet.

1.1 Ärendets bakgrund

EU har identifierat att det finns ett tydligt behov av att stärka partnerskapet med ungdomar i hela världen för att uppnå positiva och djupgående förändringar. Kommissionen har lyft fram att unga står för förändring. Unga är därför enligt kommissionen viktiga partners för genomförandet av Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling, Parisavtalet och den gröna och digitala omställningen.

Under konferensen om Europas framtid 2021–2022 kom tydliga krav från ungdomar om att få delta på ett mer strukturerat sätt i EU:s politik och beslutsprocesser. För år 2022 har ett Europaår för ungdomar inrättats.

EU:s ungdomsstrategi utgör grunden för EU:s ungdomspolitiska samarbete för 2019–2027 och under 2021 presenterade kommissionen meddelandet om EU:s strategi för barnets rättigheter. 2021 inrättades även ungdomsrådet (Youth Sounding Board) för internationella partnerskap för att ge kommissionen råd om ungdomars deltagande i yttre åtgärder.

Den 5 juni 2020 antog rådet slutsatser om ungdomar i EU:s yttre åtgärder. I slutsatserna uppmanar rådet kommissionen att i samarbete med EU:s höga representant för utrikesfrågor och medlemsstaterna ta fram en handlingsplan och utarbeta lämpliga verktyg för att säkerställa att EU:s yttre åtgärder bidrar till ett meningsfullt globalt engagemang för ungdomar på alla nivåer i alla regioner.

Den 4 oktober 2022 presenterade kommissionen och EU:s höga representant för utrikesfrågor därför ett gemensamt meddelande om en handlingsplan för ungdomar i EU:s yttre åtgärder 2022–2027 med syftet att skapa en mer motståndskraftig, inkluderande och hållbar framtid. Handlingsplanen ämnar stärka ungdomars viktiga deltagande och inflytande i EU:s förbindelser med omvärlden. Handlingsplanen ska på så sätt bidra till att internationella åtaganden såsom FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling samt Parisavtalet uppfylls. Handlingsplanen har utarbetats efter samråd med över 220 intressenter världen över, särskilt ungdomsorganisationer och organisationer för barns rättigheter.

I meddelandet fastställs prioriteringar och huvudmål för tre pelare: engagera, stärka och sammanföra. Dessa återspeglar de tre centrala åtgärdsområdena i EU:s ungdomsstrategi.

Partnerskapet för att **engagera** innebär att säkerställa ungdomars meningsfulla, inkluderande och ändamålsenliga deltagande. Partnerskapet innefattar ett meningsfullt ungdomsengagemang i EU:s yttre åtgärder, förbättra ungdomars engagemang på regional och multilateral nivå, främja en gynnsam miljö för ungdomars medborgerliga och politiska deltagande inklusive respekt för mänskliga rättigheter, samt att bidra till genomförandet av agendan för ungdomar, fred och säkerhet.

Partnerskapet för att **stärka** innebär att ungdomar får inflytande när de kan göra sina röster hörda och när de ojämlikheter som påverkar deras liv åtgärdas. Partnerskapet innefattar att stärka utbildning, förbättra ungdomars tillgång till ekonomiska möjligheter, stärka ungdomars förmåga att bidra till hållbar utveckling, driva på den gröna och digitala omställningen och ge stöd till hälsa, psykiskt och fysiskt välbefinnande samt tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

Partnerskapet för att **sammanföra** innebär att främja ungdomars rörlighet, utbyten och nätverk. Målet är att säkerställa mångfald och inkludering samtidigt som särskild uppmärksamhet kommer ägnas åt sociala och ekonomiska hinder, den digitala klyftan och risker i samband med desinformation. Partnerskapet innefattar att öka möjligheterna till rörlighet inom utbildning, yrkesutbildning och arbete samt att främja kontakter mellan ungdomar.

Kommissionen ska i samarbete med Europeiska utrikestjänsten granska framstegen med handlingsplanen för ungdomsfrågor på medellång och lång sikt. Detta ska ske genom regelbundna rapporter om genomförandet av EU:s bistånd och vara i linje med andra politiska ramar och åtaganden om mänskliga rättigheter, jämställdhet och ungdom, fred och säkerhet.

I samarbete med experter och ungdomspartners kommer ett ramverk för uppföljning att utarbetas under det första året som handlingsplanen genomförs på grundval av åldersuppdelade data och ungdomsspecifika indikatorer.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Meddelandet i sig har ingen direkt påverkan på svensk lagstiftning eftersom det inte rör sig om något lagförslag.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Inga nya medel har allokerats för genomförande av ungdomshandlingsplanen. Genomförandet av handlingsplanen kommer främst att finansieras genom det existerande finansieringsinstrumentet för EU:s yttre åtgärder NDICI-Global Europe och instrumentet för stöd inför anslutningen (IPA). Humanitärt stöd kommer också bidra till ungdomshandlingsplanen.

Eventuella kostnader som förslaget kan leda till för den nationella budgeten ska finansieras i linje med de principer om neutralitet för statens budget som riksdagen beslutat om (prop. 1994/95:40, bet. 1994/95:FiU5, rskr. 1994/95:67).

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar Ungdomshandlingsplanen i EU:s yttre åtgärder 2022–2027 – Främja ungdomars meningsfulla deltagande och egenmakt i EU:s yttre åtgärder för hållbar utveckling, jämlikhet och fred.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Flertalet medlemsstater har ställt sig positiva till meddelandet medan vissa inte hunnit ta ställning.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Övriga institutioners ståndpunkter är ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Meddelandet har inte gått ut på remiss.

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Rubriken är inte tillämplig då meddelandet inte innehåller förslag till lagstiftningsakter.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Rubriken är inte tillämplig då meddelandet inte innehåller förslag till lagstiftningsakter.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Den nya handlingsplanen börjar genomföras under 2022. Handlingsplanens framsteg kommer att granskas av kommissionen i samarbete med Europeiska utrikestjänsten genom regelbundna rapporter om genomförandet. En utvärdering av genomförandet kommer även att inledas för att bidra till nästa programplaneringscykel.

4.2 Fackuttryck/termer